

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudkyň Mgr. Miroslavy Kašpírkové a JUDr. Aleny Hocké v právní věci **žalobce JUDr. V.Š.**, IČ ..., bytem ..., *zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Praha 4, Na Zlatnici 301/2*, proti **žalovanému Krajskému úřadu Plzeňského kraje**, se sídlem Plzeň, Škroupova 18, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 9. 2016, č. j. DSH/8179/16,

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 9. 2016, č. j. DSH/8179/16 (*dále jen „napadené rozhodnutí“*), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Nepomuk, odboru dopravy (*dále jen „prvostupňový správní orgán či prvoinstanční orgán“*) ze dne 19. 5. 2016, č. j. DOP/10300/2016-SDP2 (*dále jen „prvostupňové rozhodnutí“*), podle kterého se žalobce dopustil správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon o silničním provozu“*) a byla mu uložena podle § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu pokuta ve výši 2.500 Kč a povinnost nahradit náklady

řízení ve výši 1.000 Kč. Žalobce požadoval, aby mu bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.

II. Důvody žaloby

Žalobce uvedl, že podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu platí: *„Obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku“*. Žalobce toto ustanovení chápe ve smyslu rozsudku NSS ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45, podle kterého toto ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek. Žalobce dodává, že subsidiarita je „ve prospěch“ přestupku (pokud je možné potrestat přestupek, nelze potrestat správní delikt) a jedná se o jednu z podmínek projednatelnosti správního deliktu. Zcela se proto ztotožňuje s názorem NSS, který vyslovil v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46: *„Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit.“* Žalobce má za to, že správní orgán v tomto smyslu nezbytné kroky ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu nečinil. Lze sice kvitovat, že si z vlastní iniciativy obstaral úřední fotografii žalobcem označeného řidiče (čímž po porovnání se snímkem z měření prokázal, že změřené vozidlo neřídil). Podle žalobce měl ale logicky následovat další krok, a to ověřit, zda řidičem na snímku z měření není sám žalobce. Dle názoru žalobce je obvyklé, že řidičem osobního motorového vozidla je současně jeho provozovatel (provozovatel dokonce ani nemusí být vlastníkem, což je typické pro běžně uzavírané leasingové smlouvy). Bylo proto možné rozumně předpokládat, že řidičem žalobcova vozidla byl právě jeho provozovatel, tedy žalobce. Jelikož správní orgán měl na základě výjimečně kvalitního snímku z měření (kde byla tvář řidiče zachycena pro identifikaci zcela dostačujícím způsobem) reálnou příležitost zjistit přestupce, měl se o to pokusit. Správní orgán nepochybně mohl stejným – nebo klidně i jiným – způsobem, jakým zjistil podobu označeného řidiče, zjistit i podobu žalobce a tuto porovnat s podobou řidiče vozidla na snímku z měření. Správní orgán se však omezil toliko na vyvracení tvrzení žalobce, čímž projevil nulovou snahu přestupce skutečně zjistit, neboť snad každého by v pozici správního orgánu napadlo porovnat podobu řidiče s podobou provozovatele. Takový postup lze dle názoru žalobce označit za formální až laxní. Žalobce přitom nepovažuje za nezbytné uvádět, zda vozidlo řídil, nebo nikoli. Podstatné je, že správní orgán nečinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Není povinností provozovatele přiznávat se k přestupkům spáchaným při řízení jeho vozidla. Je naopak povinností správního orgánu projednávajícího správní delikt dle § 125f zákona o silničním provozu učinit nezbytné kroky ke zjištění pachatele, a pokud má reálnou možnost totožnost přestupce zjistit, má se o to pokusit. V tomto smyslu správní orgán nezbytné kroky nekonal. Přitom pokud by žalobce vozidlo skutečně řídil, postupem správního orgánu by byl rovněž poškozen, neboť pokud by správní orgán činil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, a zahájil s ním řízení o přestupku, měl by žalobce v takovém řízení silnější postavení než v řízení o správním deliktu dle § 125f zákona o silničním provozu, které žalobce považuje za obdobu řízení příkazního, ve kterém je postavení obviněného velmi slabé. V řízení o přestupku je mj. obligatorně nařizováno ústní jednání a je třeba prokazovat i zavinění. Postupem správního orgánu, který

nerespektoval subsidiaritu správního deliktu dle § 125f zákona o silničním provozu vůči přestupku, došlo k uložení pokuty ve výši 2.500,00 Kč. Žalobce tedy uzavírá, že správní orgán neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, neboť v tomto případě rozhodně nebyl odkázán pouze na sdělení provozovatele ve smyslu § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu. Správní orgán disponoval kvalitním snímkem obličeje řidiče a zjevně i přístupem k fotografiím na řidičských průkazech. Měl proto učinit krok, který vyplývá ze selského rozumu, a to zjistit podobu provozovatele vozidla (neboť lze předpokládat, že vozidlo řídí jeho provozovatel a řidič dle podoby na první pohled odpovídal věku i pohlaví žalobce) – a následně porovnat podobu řidiče na snímku z měření s podobou žalobce. A to zvláště tehdy, pokud „*Správní orgán vede podobná řízení i v jiných případech (např. sp. zn. MÚ/DOP/3222/15, MÚ/DOP/3226/15, MÚ/DOP/3357/15, kde s různými vozidly různých provozovatelů došlo také k překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci Nepomuk) a jako údajný řidič pokaždé vystupuje P.K. Z fotodokumentace k uvedeným případům je zřejmé, že se pokaždé jedná o jinou osobu řidiče*“. Správnímu orgánu tedy bylo známo, že označení pana K. za řidiče vozidla žalobce je opakovanou strategií zmocněnce žalobce, a že tedy pravděpodobně pan K. vozidlo žalobce neřídil [rovněž je na první pohled rozdílný věk pana K. (ročník 1988) a řidiče na snímku z měření]. Přesto jeho podobu – pouze na základě sdělení žalobce – zjišťoval (a to zcela nadbytečně, celkem zřejmě pouze pro formu). Naopak vysoce pravděpodobnou verzi odpovídající běžné životní zkušenosti (řidičem je provozovatel vozidla) správní orgán neproověřil, ačkoliv dle snímku ze změření bylo možné totožnost osoby zkoumat a na základě předběžného hodnocení nebylo vyloučené, ale naopak pravděpodobné, že řidičem je skutečně provozovatel, tedy žalobce.

Žalobce dále namítá, že mu není známo, jak správní orgány dospěly k závěru, že na snímcích z měření je skutečně zachyceno jeho vozidlo, ačkoliv ani na jednom ze čtyř snímků, které jsou součástí záznamu o měření, není registrační značka vozidla zachycena způsobem, který by nevzbuzoval pochybnosti. Na dvou snímcích registrační značka není. Na dalších dvou se sice nachází registrační značka vozidla žalobce, tato je však patrně výsledkem editace v počítačovém programu, či spíše vady rychloměru. Žalobce tedy správním orgánům vytýká, že se k tak zjevné nestandardnosti záznamu o měření nijak nevyjádřily, a např. nevysvětlily, že se jedná o důsledek vady fotoaparátu v rychloměru, která však nemá žádný vliv na přesnost měření a že ani nevznikají pochybnosti o „totožnosti“ změřeného vozidla (což by doložily logickou úvahou podloženou nejspíše Návodem k obsluze nebo vyjádřením osoby s potřebnými odbornými znalostmi). Bez těchto úvah nelze napadená rozhodnutí považovat za dostatečně přesvědčivá, neboť bez nich zůstává důvodná pochybnost, zda skutečně došlo ke změření vozidla s RZ ... (neboť umístění registračních značek je velmi neobvyklé a nebylo nijak objasněno, proč tomu tak je), a současně, zda použitý rychloměr fungoval řádně. Při výše uvedených pochybnostech je nutno respektovat zásadu in dubio pro reo a dovodit, že ve věci nebylo nad veškerou pochybnost prokázáno, že bylo změřeno vozidlo žalobce a že rychloměr fungoval řádně. V tom žalobce shledává rozpor s § 3 správního řádu.

Žalobce též namítá, že napadená rozhodnutí jsou nezákonná pro rozpor s § 3 správního řádu, neboť nebylo vůbec zjišťováno, zda Městská policie Blovice měla oprávnění v obci Nepomuk vykonávat státní správu dle § 79a zákona o silničním provozu. Žalobce nevylučuje, že obecní policie může vykonávat působnost i na území jiné obce. To však pouze na základě veřejnoprávní smlouvy ve smyslu § 3a zákona o obecní policii. Nebylo rovněž zjišťováno,

zda obec Nepomuk příslušným strážníkům, kteří rychloměr obsluhovali, vystavila písemné zmocnění dle § 3a odst. 4 téhož zákona. Záznam o měření je tak nepoužitelným důkazem dle § 51 odst. 1 správního řádu, neboť lze s ohledem na zásadu *in dubio pro reo* pro neprovedení potřebného dokazování předpokládat, že měření rychlosti bylo Městskou policií Blovice v obci Nepomuk prováděno bez řádného zmocnění. Výsledek nezákonného postupu obecní policie totiž nemůže sloužit jako důkaz o údajně protiprávním jednání. To vyplývá z doktríny ovoce z otráveného stromu (*fruit of the poisonous tree doctrine*). K tomu srov. např. případ řešený Nejvyšším soudem USA, který je znám jako *Weeks v. U.S.* (1914).

Lze rovněž namítnout, že z rozhodnutí prvního stupně není zřejmé, jak správní orgán dospěl k závěru, že použitý rychloměr je automatizovaným technickým prostředek používaným bez obsluhy (dále též „automat“). Správní orgán se nijak nezabýval tím, co to automat je, resp. jaké znaky musí určitá věc mít, aby se jednalo o automat. Správní orgán rovněž neuvedl, jakými znaky se vyznačuje použitý rychloměr. Proto pochopitelně neprovedl ani srovnání, zda znaky použitého rychloměru odpovídají definičním znakům automatu. Otázka, zda použitý rychloměr je automatem, je přitom zásadní, neboť se jedná o podmínku odpovědnosti za správní delikt dle § 125f odst. 2 písm. a) s.z. Z tohoto důvodu by výše položené otázky měly být správním orgánem v odůvodnění jeho rozhodnutí přesvědčivě zodpovězeny. Jelikož tomu tak není, je rozhodnutí prvního stupně nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť správní orgán toliko učinil závěr, že se jedná o automat, ale nijak tento závěr neodůvodnil. K tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 18. 6. 2015, č. j. 9 As 12/2014 – 86: *„Užil-li správní orgán ve svém rozhodnutí neurčité právní pojmy „vynálezcečká činnost“ a „odborník“ (§ 6 zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích), aniž náležitě objasnil obsah a význam těchto pojmů v rozsahu potřebném pro posouzení dané věci, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]“* Správní orgán v tomto směru ani neprovedl žádné dokazování. Opět s odkazem na zásadu *in dubio pro reo* tak lze dojít k závěru, že lze předpokládat, že použitý rychloměr automatem nebyl – a tedy, že podmínka projednatelnosti správního deliktu dle § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu nebyla splněna. Z těchto důvodů jsou napadená rozhodnutí nezákonná.

Žalobce též namítá, že má pochybnost o tom, zda nebylo porušeno § 79a zákona o silničním provozu, neboť ze Záznamu o měření vyplývá, že *„přezkoumání a vyhodnocení záznamu o měření a jeho kategorizaci provedl J.H.“*, tedy osoba bez jakékoliv hodnosti, tedy patrně osoba, která nenáleží k Městské policii Blovice. Žalobce navrhuje, aby si zdejší soud k této otázce vyžádal od Městské policie Blovice vyjádření, a v případě, že J.H. je strážníkem Městské policie Blovice, též kopii jeho průkazu obecní policie. Žalobce též z právní opatrnosti namítá, že nepřipustná participace soukromoprávního subjektu na měření rychlosti vyplývá též z toho, že vlastníkem rychloměru je soukromoprávní subjekt.

Žalobce závěrem namítá, že samotná skutková podstata správního deliktu provozovatele vozidla a především pak povinnost stanovená v § 10 odst. 3 silničního zákona je v rozporu s Ústavou, ústavními principy a základními právy. Ustanovení § 10 odst. 3 silničního zákona zakotvuje presumpci odpovědnosti provozovatele vozidla za jednání řidiče při užití vozidla, jehož je provozovatelem. Toto ustanovení obsahuje pravidlo vyžadující nesplnitelné chování, neboť provozovatel vozidla zpravidla není schopen ovlivnit chování

řidiče, tedy zajistit, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovena zákonem o silničním provozu. Provozovatel vozidla totiž nemůže učinit více, než poučit řidiče vozidla o tom, že má dodržovat dopravní předpisy, přinejmenším pokud řídí jeho vozidlo. Nicméně, osoba držící řidičské oprávnění musela absolvovat autoškolu a povinné závěrečné zkoušky, a tedy provozovatel vozidla je oprávněn se legitimně domnívat, že taková osoba zná své povinnosti (mj. povinnost dodržovat nejvyšší povolenou rychlost či neodstavovat vozidlo tam, kde to není povoleno). Fakticky absolutní odpovědností provozovatele vozidla za dodržení povinnosti řidiče a pravidel provozu na pozemních komunikacích při užití jeho vozidla v silničním provozu dochází k porušení několika základních práv provozovatele vozidla. Jako vhodné se jeví uvést podobnost odpovědnosti držitele zbraně, kdy tento je oprávněn ji svěřit jenom osobě, která má příslušné oprávnění, stejně tak jako je provozovatel vozidla oprávněn vozidlo svěřit jenom tomu, kdo má řidičský průkaz. Analogicky se současnou dikcí zákona o silničním provozu by tak osoba, která je držitelem zbraně, odpovídala za trestný čin proti životu a zdraví, který spáchal ten, jemuž byla zbraň po právu svěřena, a skutečný střelec by vyvázl bez trestu, což je samozřejmě situace absurdní a zcela ústavně nekonformní. Ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu presumuje odpovědnost provozovatele vozidla za jednání řidiče. Tato premisa je zcela v rozporu s jednou se základních zásad soudního trestání a per analogiam i trestání správního, presumcí neviny, neboť provozovatel vozidla je automaticky shledáván vinným. Žalobce má za to, že omezení základního práva provozovatele vozidla svými negativními důsledky přesahuje klady, které představuje veřejný zájem na ustanovení § 10 odst. 3 silničního zákona. Žalobce má proto za to, že aplikací ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu bylo zasaženo do jeho práv garantovaných Listinou základních práv a svobod. Žalobce proto dává soudu ke zvážení, zda by nebylo vhodné podat návrh na zrušení patřičných ustanovení silničního zákona k Ústavnímu soudu České republiky.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný má za to, že správní orgán I. stupně uskutečnil dostatečné kroky ke zjištění osoby přestupce, když v reakci na sdělení provozovatele vozidla, že vozidlo řídil P.K., toho předvolal k podání vysvětlení a poté, co se jmenovaný k jednání emailem se zaručeným elektronickým podpisem písemně doznal, si vyžádal žádost P.K. o vydání řidičského průkazu, kdy z přiložené fotografie zjistil, že tento není osobou zachycenou ve vozidle. Šlo by proti smyslu právní úpravy, aby správní orgán poté, co zjistí, že označená osoba nemohla být řidičem, pokračoval v dalším prověřování a vyžadoval si od orgánů státní správy fotografii všech možných v úvahu více či méně připadajících osob, zda vozidlo náhodou neřídili. Účelem dané právní úpravy není, aby správní orgány I. stupně činili rozsáhlé kroky ke zjištění osoby pachatele, je naopak na provozovateli, aby poskytl nezbytnou míru součinnosti (k tomu srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 237/2015 - 31). Je na žalobci jako provozovateli, aby sdělil totožnost řidiče. Uvede-li osobu smyšlenou, musí počítat s tím, že se odpovědnosti nezproští. Nad rámec toho zdejší správní orgán uvádí, že má za to, že fotografie obličeje je sice dostatečně kvalitní na to, aby bylo možno vyloučit, že osoba řidiče není osobou mladší 30 let, není však natolik detailní, aby bylo možno pouze na základě vizuálního porovnání podoby obličeje dospět k jednoznačné identifikaci člověka, resp. vyloučit jeho záměnou s jinou podobnou osobou (bratrem, bratrancem apod.).

Žalovaný má dále za to, že záznam z měřicího zařízení je dostatečně průkazný, neboť je z něj seznatelný jak typ vozidla, tak registrační značka. Konkrétní forma grafické úpravy záznamu, zejména zvýraznění značky, zobrazení jejího detailu apod. bývá závislé na tom, jaký radar jakého výrobce a jemu odpovídající zpracovatelský software je používán. Vzhledem k tomu, že předmětné měřicí zařízení má platný ověřovací list a měřicí zařízení je schváleným typem měřidla, nemá žalovaný nejmenšího důvodu pochybovat o správnosti výstupu z měřicího zařízení. Nad rámec toho žalovaný k žalobě přikládá vysvětlení výrobce ohledně toho, že daná úprava fotografií využívá tzv. Seidl filtru. Podstatné však je, že toto zařízení bylo ze strany Českého metrologického institutu schváleno a prošlo pravidelným ověřením a kalibrací (necelé 2 měsíce před zaznamenáním právě posuzovaného jednání). O autentičnosti záznamu tedy není třeba pochybovat. Ostatně žalobce skutečnost, že na záznamu je právě jeho vozidlo nezpochybňoval po celou dobu řízení. Žalobce navíc současně naznačuje, že vozidlo řídil on jako provozovatel a současně predestírá, že vozidlo na snímku není jím provozovaným vozidlem, což si však protirečí.

Ohledně námitky, že ve spise nebyla obsažena veřejnoprávní smlouva opravňující Městskou policii Blovice k měření rychlosti vozidel v obci Nepomuk, odvolací správní orgán konstatuje, že správní orgán I. stupně neměl nejmenší důvod pochybovat o tom, že Městská policie Blovice, jako subjekt, který protiprávní jednání nahlašuje, je oprávněn k jeho zjišťování, neboť o podkladech zasílaných ať již Policií ČR či Městskou policií není v běžně se vyskytujících případech třeba pochybovat. To platí zvláště tehdy, nejsou-li tyto skutečnosti účastníkem řízení rozporovány a ze spisu neplynou důvodné pochybnosti, které by svědčily o opaku. Vzhledem k tomu, že žalobce v průběhu správního řízení v tomto směru žádnou námitku neuplatnil, nebylo třeba tímto směrem vést z úřední povinnosti dokazování. K výslovné námitce odvolatele pak zdejší správní orgán dokládá veřejnoprávní smlouvu mezi obcemi Nepomuk a Blovice na výkon agendy městské policie, její dodatky a příslušné rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 23. 3. 2015, jímž byl s předmětnou smlouvou udělen souhlas. Z těchto smluv plyne, že měření ze strany Městské policie Blovice proběhlo v souladu se zákonem.

Ohledně posouzení toho, zda k měření byl použit automatizovaný technický prostředek, odvolací správní orgán uvádí, že v daném případě bylo měřeno stacionárním radarem, což je zřejmé mj. z ověřovacího listu, z něhož je patrné, že ověření je vázáno na jedno konkrétní místo, a to na Nepomuk, ul. Plzeňská, směr České Budějovice. Uvedené je zřejmé rovněž ze samotné fotografie měřeného vozidla z radaru, kdy je patrné, že radar je umístěn na sloupu vysoko nad terénem, nejedná se tedy o mobilní zařízení umístěné na trojnožce či ve vozidle. Je přitom skutečností obecně známou, že stacionární radary z povahy věci pracují bezobslužně a automaticky, neboť neumožňují obsluhu na místě ani zastavování vozidel. V tomto směru žalovaný odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 62A 7/2015-36 v němž je mj. uvedeno: „Z fotografie předmětného měřidla, která je rovněž obsažena ve správním spisu, je zřejmé, že bylo měřeno stacionárním pevně nainstalovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy (tedy nikoli měřidlem umístěným „na trojnožce“, které by muselo být při samotném měření obsluhováno přítomnými policisty či strážníky). Za této situace nebylo třeba provádět důkaz žalobcem předloženým návodem k předmětnému měřidlu ani stanoviskem Ministerstva dopravy, na něž odkazoval žalovaný.“

Žalovaný rovněž dodává, že ani v tomto směru žalobce v průběhu řízení nic nerozporoval, a proto neměl správní orgán I. stupně ani žalovaný důvod se touto otázkou podrobněji zabývat. Pro úplnost zdejší správní orgán ke svému vyjádření přikládá snímky předmětného měřicího zařízení, z nichž je patrné, že se jedná o stacionární, tedy bezobslužný radar.

Ohledně námitky, že měření provedl soukromý subjekt, žalovaný uvádí, že ze záznamu o měření vyplývá, že měření provedla Městská policie Blovice, přičemž vlastní zpracování výstupu z měřicího zařízení (zařízení samotné měří bezobslužně) provedl J.H. K návrhu žalobce, aby soud zjistil, zda je pan H. zaměstnancem Městské policie Blovice nebo soukromého subjektu žalovaný uvádí, že jmenovaný je strážníkem městské policie, což lze ověřit na veřejně dostupných webových stránkách města Blovice <http://www.blovice-mesto.cz/mestska-police/>, kde je jmenovaný uveden jako strážník. Totožná skutečnost též vyplývá z dokladu o proškolení ve správě předmětného zařízení a k němu příslušejícího softwaru pro zpracování dat. Žalovaný dále dodává, že při posouzení toho, zda měření prováděla Městská policie Blovice nebo soukromý subjekt není rozhodné, kdo měřicí zařízení vlastní, ale kdo jej fakticky provozuje např. na základě nájemní smlouvy. Ze záznamu o měření přestupku i z podkladů, které žalovaný k námitce žalobce přikládá (předávací protokol, protokol o zaškolení obsluhy) je zřejmé, že měření provádí Městská policie Blovice. Rozhodující tedy je, kdo zařízení fakticky používá, nikoliv kdo je jeho vlastníkem. Stejně tak jako služební vozidlo městské policie může patřit leasingové společnosti, může i radar mít soukromého vlastníka, bude-li fakticky provozován subjektem oprávněným k měření rychlosti.

Ohledně tvrzené protiústavnosti právní úpravy žalovaný uvádí, že má za to, že předmětná právní úprava není protiústavní. Žalovaný je naopak toho názoru, že předmětné ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je projevem ústavní zásady, že vlastnictví zavazuje obsažené v čl. 11 odst. 3 LZPS. Je zásadně na svobodné vůli provozovatele vozidla, komu své vozidlo svěří a jak si případně ošetří možnou náhradu škody, která mu vznikne v důsledku protiprávního jednání osoby, které vozidlo svěřil. V neposlední řadě lze odkázat na to, že uvedené ustanovení nelze vykládat bez návaznosti na úpravu obsaženou v § 125f odst. 1 a násl. zákona o silničním provozu, z níž jednak vyplývá možnost sdělit řidiče vozidla, jednak možnost zbavit se odpovědnosti za přestupek v případech, kdy provozovatel prokáže, že vozidlo bylo odcizeno, byla odcizena jeho tabulka RZ nebo pokud podal žádost o zápis změny provozovatele. Žalovaný v této souvislosti poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 73/2016 - 40, který se otázkou souladu předmětné úpravy s ústavním pořádkem podrobně zabývá. Konečně lze odkázat též na usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 508/15 ze dne 22. 12. 2015, v němž tento soud konstatoval, že aplikací rozporované právní úpravy nebylo nepřipustným způsobem zasaženo do ústavních práv stěžovatele.

IV. Vyjádření účastníků při jednání

Při jednání účastníci setrvali na svých dosavadních tvrzeních.

V. Posouzení věci soudem

V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

A.

Námitky týkající se nesplnění podmínek pro zahájení řízení o správním deliktu.

Podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu obecni úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.

Výkladem tohoto ustanovení se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22.10.2015, č.j. 8 As 110/2015-46 (rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz) v bodech 16 až 18 uvedl, že „podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě [§ 125f odst. 4 písm. a)], nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno [§ 125f odst. 4 písm. b)]. Toto ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26.11.2014, č.j. 1 As 131/2014-45). „Přednost“ odpovědnosti za přestupek je patrná i z § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, podle kterého správní orgán poučí provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Při posuzování, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nelze ztrácet ze zřetele smysl a účel úpravy správního deliktu provozovatele vozidla, kterým bylo postihnout tzv. problematiku osoby blízké. V případech překročení maximální povolené rychlosti naměřeného pomocí automatických radarů a v případech nesprávného parkování, správní orgány často jednoznačně zjistily spáchání přestupku, ale při zjišťování totožnosti pachatele byly odkázány na vysvětlení podané registrovaným provozovatelem vozidla. Pokud provozovatel odepřel podání vysvětlení s tím, že by jím vystavil postihu osobu blízkou (§ 60 odst. 1 věta za středníkem zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů), správní orgány se ocitly ve stavu důkazní nouze a věc odložily, protože při množství podobných dopravních přestupků bylo vyloučeno zjišťovat totožnost přestupců jinými způsoby. Cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná deliktní jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla, kterému byla § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (viz zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu vráceném Senátem ze dne 6.9.2011, dostupný na www.psp.cz). Kasační soud se vyjádřil k účelu úpravy, jež byla do zákona o silničním provozu vložena novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., v rozsudku ze dne 11.12.2014, č.j. 3 As 7/2014-21: „Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu

dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primárně identifikovatelnou a konkrétní osobou.“ Šlo by proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Dobrý příklad poskytuje věc řešená Krajským soudem v Hradci Králové v rozsudku ze dne 28.8.2014, č.j. 30 A 92/2013-27, kde provozovatelem vozidla byla autopůjčovna, která na základě výzvy poskytla správnímu orgánu údaje o subjektu, jenž měl v době spáchání přestupku vozidlo pronajaté, a přiložila příslušnou nájemní smlouvu; krajský soud uzavřel, že správní orgány měly vyvinout větší úsilí ke kontaktování označené obchodní společnosti a jejího jednatele, který dle sdělení provozovatele vozidlo osobně přebíral. Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu **označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat**, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek 3 As 7/2014-21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.“ (pozn. zvýrazněno zdejším soudem).

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10.11.2005, č.j. 1 Afs 107/2004-48, publikovaném pod č. 869/2006 Sb. NSS, uvedl: „Zneužitím práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené. O chování toliko zdánlivě dovolené jde z toho důvodu, že objektivní právo nezná chování zároveň dovolené a zároveň nedovolené; vzhledem k tomu, že ze zásady *lex specialis derogat legi generali* vyplývá, že zákaz zneužití práva je silnější, než dovolení dané právem, není takové chování výkonem práva, ale protiprávním jednáním (viz. Knapp, V.: *Teorie práva*. C. H. Beck, Praha, 1995, s. 184 - 185). Výkonu práva, který je vlastně jeho zneužitím, proto soud neposkytne ochranu. Právo je jedním ze společenských normativních systémů; je tedy nerozlučně spjata s existencí společnosti, kterou svým regulativním působením významně ovlivňuje. Úkolem práva jako společenského normativního systému je zabezpečit reprodukci společnosti a tedy i vůbec její řádné fungování. Aby společnost nebyla pouhým souhrnem autonomních individuí, sledujících výlučně své vlastní zájmy, potřeby a toliko svůj prospěch, a nerespektujících zájmy, potřeby a prospěch ostatních, resp. celku, musí ve společnosti existovat i určitá shoda ohledně základních hodnot a pravidel vzájemného soužití. Z tohoto pohledu je evidentní, že právní řád nemůže být hodnotově neutrální, ale musí obsahovat, chránit a prosazovat alespoň hodnoty, které umožňují bezporuchové soužití jednoho člověka s lidmi dalšími, tedy život člověka jako člena společnosti. V tomto svém regulativním působení musí právo předkládat svým adresátům racionální vzorce chování, tedy takové vzorce, které

slouží k rozumnému uspořádání společenských vztahů. To je příkaz nejen pro zákonodárce, ale i pro adresáty právních norem a orgány, které tyto právní normy autoritativně interpretují a aplikují; smyslu práva jako takového odpovídá pouze takový výklad textu právního předpisu, který takové uspořádání vztahů ve společnosti respektuje. Výklad, který by – při existenci několika různých interpretačních alternativ – racionalitu uspořádání společnosti pomíjel, nelze považovat za správný a závěr, k němuž dospívá, potom důsledně vzato nelze považovat ani za existující právo, a to z toho důvodu, že se přičí základnímu smyslu práva. Ostatně odedávna platí, že znát zákony neznámá znát jenom jejich text, ale především pochopit jejich smysl a působení; obdobné platí o právu samém. Při existenci několika interpretačních alternativ tedy takové chování, které není v souladu s požadavkem rozumného uspořádání společenských vztahů, je chováním protiprávním; takové chování může mít zároveň povahu zneužití subjektivního práva.“

Oprávnění „sdělil údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku“ nelze vykládat v tom smyslu, že by provozovatel mohl za řidiče označit kohokoliv. Smyslem tohoto oprávnění je umožnit provozovateli sdělit správním orgánům údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku, neboť je to právě provozovatel vozidla, kdo na základě své předchozí úvahy umožnil jiné osobě užívat jím provozované vozidlo. Není obvyklé, aby vozidla byla půjčována osobám, o nichž provozovatel neví nic bližšího, které nezná nebo u nichž si pečlivě neověří jejich identitu a způsobilost vozidlo užívat. Z tohoto důvodu musí být provozovatel vozidla správním orgánům zásadně vždy schopen předestřít takovou skutkovou verzi reality, která se bude jevit jako věrohodná a která se bude moci stát předmětem dokazování, resp. učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku. V případě souzeném Nejvyšším správním soudem například shora zmíněná autopůjčovna, která na základě výzvy poskytla správnímu orgánu údaje o subjektu, jenž měl v době spáchání přestupku vozidlo pronajaté, přiložila příslušnou nájemní smlouvu.

Žádnou takovou věrohodnou skutkovou verzi reality žalobce správním orgánům nepředestřel.

V dané věci Městská policie Blovice dne 8. 7. 2015 oznámila prvoinstančnímu orgánu podezření z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu pro porušení § 18 odst. 4 téhož zákona; přestupek spočíval v tom, že dne 25. 6. 2015 ve 12:13 hod. na pozemní komunikaci v obci Nepomuk, ulice Plzeňská u domu čp. 238, směr České Budějovice, jel řidič vozidla RZ: ... v úseku s nejvyšší dovolenou rychlostí 50 km/h rychlostí 77 km/h, jednání bylo zjištěno a zadokumentováno měřičem TPH III-SR výr. č. 593-100/60867. K oznámením byla připojena fotodokumentace z místa přestupku zachycující shora uvedená vozidlo a záznam o měření.

Prvoinstanční orgán výzvou ze dne 22. 8. 2015 k uhrazení určené částky, doručenou žalobci dne 8. 9. 2015 v souladu s § 125h zákon o silničním provozu, vyzval žalobce jakožto provozovatele předmětného vozidla k zaplacení stanovené peněžitě částky, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení uvedené výzvy. Předmětnou písemností byl žalobce rovněž poučen ve smyslu § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, tedy o možnosti sdělit ve výše uvedené lhůtě údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku a že sdělení údajů o totožnosti řidiče vozidla se považuje za podání vysvětlení. Jelikož žalobce na tuto výzvu

nikterak nereagoval, byl dne 22. 2. 2016 opětovně vyzván k podání vysvětlení. V podání ze dne 8. 3. 2016 žalobce uvedl: „*Sděluji Vám, že v době uvedené ve výzvě měl vozidlo k užívání a řídil jej pan P.K., nar. ..., trvale bytem ..., Česká republika.*“ Prvoinstanční orgán zaslal P.K. výzvu k podání vysvětlení ze dne 11. 3. 2016, která mu byla doručena dne 15. 3. 2016. Označený řidič v písemném vyjádření ze dne 21. 3. 2016 uvedl, že „*(...) sděluji, že jsem uvedené vozidlo pana doktora řídil já, (...) ke spáchání přestupku se doznávám.*“ Prvoinstanční orgán předvolal označeného řidiče k podání vysvětlení, k němuž se však nedostavil. Prvoinstanční orgán si následně opatřil opis žádosti o vydání řidičského průkazu P.K., který obsahuje fotografii obličeje dané osoby. Prvoinstanční orgán záznamem o odložení věci ze dne 21. 4. 2016, č. j. DOP/7845/2016-SDP2, věc podezření z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu odložil podle 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích, neboť nezjistil do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Závěr o odložení věci odůvodnil mimo jiné tím, že „*porovnáním fotografie P.K. a řidiče vozidla v době spáchání výše uvedeného dopravního přestupku je zcela zřejmé, že se nejedná o totožné osoby. Z tohoto důvodu má správní orgán za prokázané, že P.K. vozidlo neřídil, ačkoliv se k tomuto písemně přiznal.*“

Postupu prvoinstančního orgánu není co vytknout.

Disponoval-li prvoinstanční orgán k žalobcovu sdělení o údajném řidiči vozidla výše uvedenými skutkovými zjištěními (vyvrácené tvrzení, že vozidlo řídil označený řidič), nebylo jeho povinností činit žádné další kroky směřující k určení totožnosti přestupce. Žalobce správním orgánům nepředestřel skutkovou verzi reality, která by se jevila jako věrohodná a která by se mohla stát předmětem dokazování, resp. učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku. Prvoinstanční orgán navíc nedisponoval žádnými jinými indiciemi o pachateli přestupku (přestupek byl zjištěn prostřednictvím automatizovaného technického prostředku, žádný svědek přestupkového jednání zde nebyl). Za takové situace nebylo povinností prvoinstančního orgánu činit žádné další kroky směřující ke zjištění pachatele přestupku. Prvoinstančním orgánem učiněné úkony zcela naplňují zákonný požadavek nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu. Soud zároveň odmítá argumentaci žalobce uplatněnou v žalobě, že vozidlo řídil on, proto měl být postižen v řízení o přestupku, nikoliv až v navazujícím řízení o správním deliktu. Tuto skutkovou verzi reality žalobce jednoznačně vyloučil již v průběhu řízení zjišťování pachatele přestupku, když uvedl, že vozidlo řídil P.K.

B.

Námítky týkající se řádného fungování radaru.

Soud neshledal důvodnou ani námitku žalobce, jíž zpochybňoval řádné fungování měřidla, jímž bylo zaznamenáno protiprávní jednání řidiče vozidla. Skutečnost, že měřidlo fungovalo bez závad, které by ovlivňovaly jeho funkčnost, je jednoznačně patrná z obsahu správního spisu, konkrétně z ověřovacího listu č. 8012-OL-70112-15, který prokazuje, že daný silniční rychloměr má požadované metrologické vlastnosti. Pokud se jedná o umístění registračních značek vozidla na pořízené fotodokumentaci, ani v tomto případě soud neshledal, že by skutkový stav nebyl v průběhu správního řízení řádně zjištěn, jak namítá žalobce. Registrační značka je dobře čitelná, přičemž její zobrazení mimo plochu vozidla

přesvědčivě vysvětluje listina označená *Nový patentovaný „Seidel – filtr“ společnosti ROBOT*, v níž je mimo jiné uvedeno, že „poznávací značky s vysokou reflexní schopností obvykle způsobují přexponování v rozhodující oblasti a snímek je tím pádem nepoužitelný. V takových případech je nyní nový filtr schopen vytvořit řízenou druhou projekci poznávací značky vozidla na jediném snímku. Příslušný fyzikální princip spočívá v úbytku světelné intenzity během obrazu. Celkový světelný paprsek je prostě třeba rozdělit na větší a menší část. Je obvyklé, že ta větší část zachytí v dobré intenzitě scénu včetně jejího okolí, tvaru vozidla, tváře řidiče (je-li třeba) a samozřejmě i nevyhnutelně přexponovanou poznávací značku. Menší část tohoto stejného paprsku (jehož intenzita obvykle představuje méně, než 5% intenzity celkového paprsku, lze využít k vytvoření čitelné poznávací značky vozidla v určeném místě na snímku.“

C.

Chybějící zjištění ohledně oprávnění měřit rychlost.

Jestliže žalobce namítá, že „napadená rozhodnutí jsou nezákonná pro rozpor s § 3 správního řádu, neboť nebylo vůbec zjišťováno, zda Městská policie Blovice měla oprávnění v obci Nepomuk vykonávat státní správu dle § 79a z. s.“, pak k tomu soud uvádí, že v projednávané věci byl skutkový stav správními orgány zjištěn v souladu s požadavky, které klade správní řád. Prvoinstanční orgán ve svém rozhodnutí jednoznačně vymezil subjekt, který měření rychlosti provedl prostřednictvím automatizovaného měřiče, přičemž tímto subjektem je Městská policie Blovice. Oprávnění Městské policie Blovice provádět měření rychlosti v daném místě, vyplývá jednak z listiny označené jako „*Určení úseků pro měření rychlosti v k. ú. Nepomuk*“, jednak z veřejnoprávní smlouvy na výkon agendy městské policie uzavřené dne 10. 3. 2015 mezi městy Blovice a Nepomuk, obě listiny jsou součástí správního spisu. Ani další žalobcová námitka, že „nebylo zjišťováno, zda obec Nepomuk příslušným strážníkům, kteří rychloměr obsluhovali, vystavila písemné zmocnění dle § 3a odst. 4 téhož zákona“, není důvodná. Podle § 3a odst. 4 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii platí, že „*obec, která obecní policii nezřídila a je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy podle odstavce 1, vydá strážníkovi obce druhé smluvní strany této smlouvy písemné zmocnění, kterým prokazuje oprávněnost výkonu pravomoci na jejím území.*“ Soud je toho názoru, že pro projednávanou věc není předmětné ustanovení zákona o obecní policii relevantní, tedy prvoinstanční orgán nepochybil, když otázku vydání písemného zmocnění nezkoumal, neboť strážník Městské policie Blovice v daném případě toliko při výkonu své pravomoci získal údaje zaznamenané automatizovaným měřidlem (k tomu viz dále), šlo tedy o úkon evidenčního charakteru, sám žádné jednání vůči jiné osobě, ve vztahu k níž by pojmově přicházelo v úvahu „prokazování oprávněnosti výkonu pravomoci“, nečinil. V projednávané věci má toliko význam, zda strážník Městské policie Blovice byl schopen údaje zaznamenané měřičem řádným způsobem předat správním orgánům pro účely dalšího řízení, přičemž tato způsobilost byla jasně prokázána protokolem o zaškolení obsluhy, listinou která je součástí správního spisu.

D.

Povaha použitého měřidla.

Jako nedůvodnou též soud odmítl námitku žalobce, že „z napadeného rozhodnutí není zřejmé, jak správní orgán dospěl k závěru, že použitý rychloměr je automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy, správní orgán neuvedl, co tímto pojmem rozumí, neuvedl, jakými vlastnostmi se vyznačuje použitý rychloměr“. Povaha použitého rychloměru je v odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí jednoznačně vymezena, když správní orgán předně uvádí, že k naměření rychlosti došlo za použití rychloměru Traffipax – TraffiPhot III SR výrobní číslo 593-100/60867, přičemž odkazuje na Ověřovací list č. 8012-OL-70112-15 k danému rychloměru (který podrobně specifikuje vlastnosti daného měřidla) a na fotodokumentaci deliktu, listiny, které jsou součástí správního spisu. Z ověřovacího listu je patrné, že rychloměr Traffipax – TraffiPhot III SR je rychloměrem úsekovým a zároveň z pořízené fotodokumentace vyplývá, že měřidlo je umístěno ve výšce stacionárním pevně nainstalovaným technickým prostředkem, přičemž podle názoru soudu je z těchto skutkových zjištění zcela jednoznačně zjevné, že se jedná o "automatizované" měřidlo, tj. měřidlo které není při měření rychlosti obsluhováno policisty - tento závěr ostatně vyplývá i z oznámení Městské policie o spáchání přestupku.

E.

Účast soukromoprávního subjektu na měření rychlosti.

Soud předně konstatuje, že otázka vlastnictví měřidla nemá v projednávané věci žádný význam. Podle názoru soudu je zásadní skutečnost, že měření rychlosti vozidla žalobce prováděla Městská policie Blovice, která je k takovému měření oprávněna dle § 79a zákona o silničním provozu. Za takové situace není rozhodné, zda je zařízení pro měření rychlosti ve vlastnictví města nebo zda je pronajato od soukromého subjektu.

Ani zpochybnění příslušnosti J.H. (tj. osoby, která vypracovala oznámení o podezření ze spáchání přestupku) k Městské policii Blovice není důvodné. Skutečnost, že J.H. je zaměstnancem Městské policie Blovice je zřejmá, již se samotného oznámení – daná listina nese hlavičku „Městská policie Blovice“, tedy musela být vyhotovena osobou, která má pracovní vztah k danému ozbrojenému bezpečnostnímu sboru, což podle názoru soudu je naprosto dostačující k vyvrácení takto obecně formulované námitky (žalobce neuvedl žádné relevantní okolnosti, které by příslušnost J.H. k městské policii vyvracely). Bez dalších pochybností pak pracovní poměr shora uvedené osoby k Městské policii Blovice prokazuje listina „Protokol o zaškolení obsluhy“, z níž je zřejmé, že J.H. je strážníkem Městské policie, soud proto nepřistoupil k vyžádání služebního průkazu této osoby, jak navrhoval žalobce, když provedené důkazy skutkový stav jednoznačně prokazují.

F.

Námitka protiústavnosti § 125f odst. 1 a § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu.

Podle čl. 95 Ústavy České republiky soudce je při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu; je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu se zákonem nebo s takovou mezinárodní smlouvou (odstavec 1). Dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu (odstavec 2).

Otázkou ústavnosti předmětné právní úpravy se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23.3.2016, č.j. 6 As 128/2015-32. Zmínil přitom usnesení Ústavního soudu ze dne 22.12.2015, sp.zn. I. ÚS 508/15 (dostupné na <http://nalus.usoud.cz>) s tím, že „Ústavní soud odmítl návrh na zrušení ustanovení § 125f zákona o silničním provozu, neboť ten měl akcesorickou povahu k ústavní stížnosti, přičemž ta byla odmítnuta pro její zjevnou neopodstatněnost. I přesto, že meritem návrhu na zrušení předpisu se tedy Ústavní soud nezabýval a že (nepublikovaná) usnesení Ústavního soudu nejsou precedenčně závazná, domnívá se Nejvyšší správní soud, že uvedené usnesení nelze opomíjet. V odůvodnění zmíněného usnesení Ústavní soud totiž uvedl: „Pochybení obecných soudů a správních orgánů s ústavní intenzitou není Ústavní soudem ve věci spatřováno. Právní závěr o spáchání správního deliktu provozovatelem vozidla (stěžovatelem) a o uložení pokuty podle zákona o silničním provozu nevybočuje z ústavních kautel. Obecné soudy řádně, logicky a na podkladě dostatečného důkazního stavu vyložily, proč neposoudily námitky stěžovatele proti správnímu rozhodnutí o vyslovení viny a sankce za spáchaný správní delikt jako důvodné.“ Z tohoto lze podle Nejvyššího správního soudu dovozovat obecný závěr o ústavní konformnosti předmětné právní úpravy. Pokud by totiž Ústavní soud považoval předmětné ustanovení za protiústavní, byla by pak jeho aplikace provedená správními orgány a soudy logicky stižena protiústavností. Ústavní soud však výslovně uvedl, že v postupu soudů a správních orgánů nespátřuje pochybení dosahující intenzity protiústavnosti.“. Dále Nejvyšší správní soud konstatoval: „Dále lze připomenout, že na poli uvedené úpravy již několikrát rozhodoval i Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudky ze dne 22.10.2015, č.j. 8 As 110/2015-46; ze dne 26.11.2014, č.j. 1 As 131/2014-45; ze dne 17.2.2016, č.j. 1 As 237/2015-31) a ani v těchto případech nepředkládal věc Ústavnímu soudu (nutno však podotknout, že v uvedených případech nebyla protiústavnost účastníky namítána). Z toho lze usuzovat o konstantním názoru Nejvyššího správního soudu o souladu předmětné úpravy s ústavním pořádkem. Podobnou úpravou se zabýval i Evropský soud pro lidská práva (dále „ESLP“), a to v rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 19.10.2004, Falk proti Nizozemí, stížnost č. 66273/01 (dostupné na <http://hudoc.echr.coe.int/>). ESLP se musel vypořádat s tím, zdali nizozemské orgány při aplikaci právní úpravy zakotvující objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za drobné dopravní přestupky neporušily čl. 6 odst. 2 Úmluvy, jenž zní: „Každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.“ ESLP nejdříve připomněl, že presumpce neviny a povinnost toho, kdo rozhoduje o trestním obvinění, nést důkazní břemeno nejsou absolutní, neboť právní a faktické domněnky existují v každém systému trestního práva a nejsou principiálně v rozporu s Úmluvou, pokud smluvní státy zůstanou v rozumných mezích, přičemž vezmou v potaz, co je v sázce, a práva obviněného. Jinými slovy, smluvní státy jsou povinny zajistit, aby prostředky k dosažení legitimního cíle byly ve vztahu k tomuto cíli proporcionální. V tomto případě byla legitimním cílem bezpečnost silničního provozu, jež má být zajištěna tím, že dopravní přestupky detekované technickým nebo jiným způsobem, spáchané řidičem, jehož identita v dané době nebyla zjištěna, nezůstanou nepotrestány, přičemž vyšetřování a následné trestání těchto přestupků nebude představovat nepřijatelnou zátěž pro orgány veřejné moci. Navíc nizozemská úprava dává provozovateli možnost nechat pokutu přezkoumat soudním řízením v plné jurisdikci, v němž může vznést argument, že policie měla reálnou šanci vozidlo zastavit a zjistit totožnost řidiče. ESLP se finálně vyjádřil tak, že nizozemská právní úprava zakotvující objektivní odpovědnosti provozovatelů vozidel za drobné dopravní přestupky, u nichž je obtížné zjistit totožnost řidiče, je proporcionální

uvedenému cíli, a proto je souladná s čl. 6 odst. 2 Úmluvy. Podobným prismaticem lze posuzovat i českou právní úpravu. Legitimním cílem zde je ochrana bezpečnosti silničního provozu. Konkrétněji se k tomu vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22.10.2015, č.j. 8 As 110/2015-46, následovně: „V případech překročení maximální povolené rychlosti naměřeného pomocí automatických radarů a v případech nesprávného parkování, správní orgány často jednoznačně zjistily spáchání přestupku, ale při zjišťování totožnosti pachatele byly odkázány na vysvětlení podané registrovaným provozovatelem vozidla. Pokud provozovatel odepřel podání vysvětlení s tím, že by jím vystavil postihu osobu blízkou (§ 60 odst. 1 věta za středníkem zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů), správní orgány se ocitly ve stavu důkazní nouze a věc odložily, protože při množství podobných dopravních přestupků bylo vyloučeno zjišťovat totožnost přestupců jinými způsoby. Cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná delikttní jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla, kterému byla § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (viz zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu vráceném Senátem ze dne 6.9.2011, dostupný na <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/021schuz/s021045.htm>). Kasační soud se vyjádřil k účelu úpravy, jež byla do zákona o silničním provozu vložena novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., v rozsudku ze dne 11.12.2014, č.j. 3 As 7/2014-21: „Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil **objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla**, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou.“ Zvolený prostředek (objektivní odpovědnost provozovatele vozidla) je tedy dle Nejvyššího správního soudu zcela přiměřený k uvedenému cíli. (...) **Nejvyšší správní soud taktéž zdůrazňuje, že provozovatel vozidla je trestán za to, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Nejvyšší správní soud si je vědom, že se jedná o konstrukci poměrně striktní a pro provozovatele vozidla nepříznivou. Touto konstrukcí je usnadněna důkazní pozice správního orgánu a do jisté míry se jí relativizuje povinnost správního orgánu nést důkazní břemeno. Jak však již bylo shora osvětleno, nejedná se o právní úpravu protiústavní, neboť tato úprava představuje přiměřený prostředek k dosažení legitimního cíle. Zákonodárce jejím zavedením reagoval na shora popsanou, neudržitelnou situaci, kdy nebylo možné uvedená delikttní jednání potrestat. Podle Nejvyššího správního soudu zákonodárce zvolil způsob, jenž se stále nachází v mezích ústavní konformity (k tomu viz shora a především podobnost s případem Falk proti Nizozemí). Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud taktéž uvádí, že striktní dopad předmětné právní úpravy (v podobě povinnosti platit pokutu) do právní sféry provozovatele vozidla, může tento provozovatel do jisté míry „tlumit“ prostředky soukromého práva (např. smluvní ujednání o povinnosti řidiče platit provozovateli náhradu zaplacené pokuty). „Nejvyšší správní soud podotýká, že stejně tak jako provozovatel vozidla obvykle dbá na ochranu své majetkové hodnoty, bude též v jeho zájmu, aby při vědomí o povinnostech, které**

pro něj vyplývají ze zákonné úpravy, působil i na jiné osoby (tzn. zajistil dodržování povinností řidiče a pravidel provozu srov. § 125f odst. 1 zákona) ve snaze co nejvíce eliminovat negativní účinky, které mu jako provozovateli mohou vzniknout přímo při užívání jeho vozidla, byť způsobené třetími osobami, v rozporu s veřejnoprávními normami.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11.12.2014, č.j. 3 As 7/2014-21).“ (zvýraznění doplněno zdejším soudem, pozn.)

V rozsudku ze dne 16.6.2016, č.j. 6 As 73/2016-40, pak Nejvyšší správní soud otázku ústavnosti právní úpravy správního deliktu provozovatele vozidla shrnul následovně: „Vezmeme-li v úvahu, že

- *právní úprava odpovědnosti provozovatele vozidla podle § 10 odst. 3 a § 125f zákona o silničním provozu je omezena na úzkou skupinu deliktů objektivně a spolehlivě zjištěných prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo spočívajících v neoprávněném zastavení nebo stání [§ 125f odst. 1 písm. a)],*
- *za podmínky, že takové porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu [pak by se plně uplatnila individuální odpovědnost pachatele na principu zavinění; § 125f odst. 1 písm. c)],*
- *kdy navíc nejde o odpovědnost absolutní, nýbrž s možností liberace z důvodů, které registrovaný provozovatel vozidla nemohl nijak ovlivnit [srov. § 125f odst. 5],*
- *a dokonce kdy – nad rámec nutného – podle zákonné konstrukce nastupuje odpovědnost provozovatele vozidla teprve sekundárně, tj. pouze v případě, že nezbytné kroky ke zjištění skutečného pachatele přestupku nevedly k cíli [srov. § 125f odst. 4],*
- *a konečně přihlédneme-li k povaze a intenzitě této formy nepřímého nátlaku na provozovatele vozidla (limitovaná výše pokuty, absence ukládání bodů do registru řidičů),*

nemá Nejvyšší správní soud ve světle výše zmíněné judikatury Evropského soudu pro lidská práva (a zatím sporé judikatury Ústavního soudu – usnesení sp. zn. I. ÚS 508/15 ze dne 22. prosince 2015) vážný důvod pochybovat o tom, že předmětná právní úprava v testu ústavnosti ob stojí.“

Zdejší soud se s výše citovanými závěry Nejvyššího správního soudu zcela ztotožňuje a žalobcovy námitky stran protiústavnosti dotčené právní úpravy shledává nedůvodnými. Je pouze a jen na rozhodnutí provozovatele vozidla, komu své vozidlo svěří, a musí být rovněž – zcela v souladu s ústavním pořádkem – připraven nést případnou objektivní odpovědnost za jednání takové osoby, pokud s tou projednání přestupku nebude možné.

Závěr

Žalobu soud shledal nedůvodnou, proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V. Náklady řízení

Náhradu nákladů řízení soud žádnému z účastníků podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal, protože žalobce ve věci úspěch neměl a žalovaný se práva na náhradu nákladů řízení výslovně vzdal.

P o u č e n í : **Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.**

V Plzni dne 26. června 2017

Mgr. Alexandr Krysl, v.r.
předseda senátu

Za správnost: Kováříková